

використання лінгвокультурного компонента та містять у собі фонову інформацію певної спільноти.

Більшості одиниць фразеологічної системи мови властива національно-культурна своєрідність, яка експліцитно чи імпліцитно виявляється в семантиці фразеологічних одиниць. Лексика з фразеологією є єдиною областю мовних явищ, де сам зміст культури колективу в певну епоху відображається більш чи менш безпосередньо.

Етноніми, що належать лексичному рівню мови та зазвичай вивчаються в межах ономастики, зустрічаються як складові елементи фразеологічних одиниць. Етноніми як загальні назви цілих народів тісно пов'язані з феноменом національної ідентичності та, внаслідок дії внутрішньомовних та позамовних чинників, своєрідно впливають на формування фразеологічного значення та виникнення стереотипних оцінних нашарувань

Завдяки використанню етнонімів у складі фразеологізмів у національній мові тиражуються відповідне сприйняття та ставлення до інших етнічних спільнот. Поширення зазначених фразеологічних одиниць впливає на формування та укорінення у суспільстві національних стереотипів. У побутовій свідомості носії інших культур сприймаються як «чужі» та оцінюються здебільшого негативно. Багато в чому це визначається соціально-психологічними установкам, що породжують певні упередження. Національна мовна свідомість не стільки фіксує об'єктивні властивості предметів та явищ, скільки приписує їм властивості, для них не характерні. До того ж для міжетнічного спілкування характерним є високий ступінь суб'єктивності сприймання чужих етносів.

Аналіз фактичного матеріалу виявив, що у семантичній структурі фразеологізмів етноніми уточнюють та модифікують значення основного компонента, викликають переосмислення значення основного компонента фразеологічних одиниць, можуть спричиняти антонімічні відношення між первинним та переосмисленим значенням основного компоненту фразеологічних одиниць (Dutch cure – самогубство (протилежне буквальному ‘голландське лікування’), Irishman’s hurricane – мертва тиша (протилежне буквальному ‘ірландський буревій’)). Входячи до складу фразеологізму, етноніми можуть як забезпечувати якісну характеристику та якісну оцінку денотату, приписуючи відповідні якості визначеному етносу (to talk to like a Dutch uncle, Jewish lightning), так і виконувати лише структурну функцію, надаючи фразеологізмові національного колориту (as bald as a Dutch cheese). Такі культурно марковані смисли, що зберігаються в семантиці фразеологічних одиниць з етнонімами, розпізнаються учасниками комунікації завдяки їх культурній компетенції, вмінню актуалізувати пресупозиційні знання, історико-культурологічну інформацію.

Наталія Сиромля

канд. філол. наук, доцент, м. Київ

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ РЕЗУЛЬТАТОВ ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ-ИНОСТРАНЦЕВ РУССКОМУ ЯЗЫКУ

В процессе изучения иностранного языка важную роль играет знакомство с культурой страны изучаемого языка (работы С. Г. Тер-Минасовой, В. А. Масловой, Л. П. Ивановой и др.). Лингвокультурология исследует воплощение культурных констант в языке (символах, фразеологизмах, прецедентных феноменах и др.).

Остановимся на символе, который является одним из способов хранения, трансформации и передачи культурологической информации, единницей «памяти народа» [1, с. 25]. В художественных текстах (проза и поэзия) русской культуры,

предназначенных для студентов-иностранцев, изучающих русский язык, как частотные выявлены символы квадры первоэлементов бытия «Огонь», «Земля», «Вода», «Воздух». Проанализируем традиционные и авторские значения универсального символа «Огонь», чья символика представлена в разных культурах.

Традиционные символические знания стихии огонь находим в мифологических словарях, словарях и энциклопедиях символов (Х. Керлот, Дж. Гресидер, В. Бауэр, В. Андреева, Е.Я. Шейнина, С.А. Токарев и др.): живая, подвижная стихия, символ божественной энергии, мифомира божественных существ, субститут Бога на Земле, характеризуется свойствами амбивалентности – символ созидания и разрушения, жизни и смерти, символ плодородия, символ страсти, сильных чувств и желаний, символ преобразования, возрождения, взаимодействия стихий, символ очищения и исцеления, света, мужского начала, символ творчества, вдохновения. Студентам предлагается сравнить символику стихии огонь в родной культуре, в культуре языка-посредника, в изучаемом русском языке.

С лингвистической точки зрения интерес вызывают неологизмы, создаваемые авторами, например, адекватный ряд (на материале поэзии русских символистов): *победно-огненный, огнецветный* (К. Бальмонт), *безогненный, безмирно-огненный, златоогненный, огненно-лучистый, огневеющий, огневеть* (А. Белый), *безогнен* (А. Блок), *огнецветный, нежно-огненный, огневеющий* (В. Брюсов). Наибольшее количество дериватов, как и неологизмов, обнаружено в лирике А. Белого.

Таким образом, выявление в текстах символики стихий, ее анализ, сопоставление с константами родной культуры в процессе изучения иностранного языка (в данном случае – русского) способствует интегративному знакомству с языком как носителем ментальности народа, хранилищем его культурного наследия.

Литература

1. Колесов В. В. Концепт культуры: образ – понятие – символ. // Вестник СПбГУ. Серия 2. 1992. Вып. 3 (16). – С. 37–44.
2. Маслова В. А. Лингвокультурология: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 208 с.
3. Иванова Л. П. Пособие по спецкурсу «Отображение языковой картины мира автора в художественном тексте»: (на материале романа А. С. Пушкина «Евгений Онегин»). – К., 2000. – 54 с.
4. Сыромля Н. Н. Экспликация символа «Солнце» в поэтическом тексте детского русскоязычного журнала // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: Збірник наукових праць. Випуск XVIII. – Херсон: ХДУ, 2013. – С. 302 – 305.

Ірина Сльнко

викладач іноземної мови КІТЗ НАУ, м.Київ

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У ВНЗ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Мета доповіді – проаналізувати особливості застосування методу проектів на заняттях іноземної мови у студентів ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації як засобу реалізації компетентнісного підходу у навчанні іноземній мові; обґрунтувати важливість використання методу проектів на заняттях іноземної мови.

Завданням викладача-лінгвіста є створити всі необхідні умови для того щоб майбутній фахівець мав змогу отримати ґрунтовні знання з навчальної дисципліни та допомогти йому реалізуватися як особистості. Але щоб виконати це завдання повинні